

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
สมาชิกริสาทกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
ชื่อและนามสกุล ว่าที่ร้อยตรีรุ่งโรจน์ สิ้นธุ์เทียม
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(อาจารย์ธวัฒน์ พานิชโยทัย)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

  ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ ศรีพล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก

วิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัย ว่าที่ร้อยตรีรุ่งโรจน์ สินธุ์เทียม รหัสนักศึกษา 2549000848

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ

อยู่ประเสริฐ ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 2) ความรู้ความเข้าใจการพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การปฏิบัติและการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประชากรที่ศึกษาเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ประชากร 766 คนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด และสองในสามมีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกือบทั้งหมด มีพื้นที่ครอบครองเป็นเอกสารสิทธิโฉนด การประกอบอาชีพโดยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำนา รายได้หลักอยู่ในช่วงระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือนและพบว่ามีหนี้สินถึงร้อยละ 63.8 โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินน้อยกว่า 200,001 บาท 2) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีระดับการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5) ปัจจัยที่มีผลกับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และประโยชน์ที่ได้รับจากการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6) ปัจจัยที่มีผลกับการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ อายุ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ประโยชน์ที่ได้รับจากการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติ/การพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis title: Self Reliance and Operations Adhering to Sufficiency Economy Philosophy of Community Enterprise Members in Inburi District of Sing Buri Province

Researcher: Acting 2 Lt. Rongrot Sintuthiam; **ID:** 2549000848;

Degree: Master of Agriculture (Agriculture Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Bumpen Keowan, Associate Professor; (2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study 1) socio-economic circumstance of community enterprise members 2) the understanding in self reliance and operations adhering to sufficiency economy philosophy 3) operations and self reliance adhering to sufficiency economy philosophy 4) factors relating to self reliance and operations adhering to sufficiency economy philosophy 5) problems and suggestions for guidelines to self reliance and operations adhering to sufficiency economy philosophy

The studied population was a number of 265 community enterprise members in Inburi District, Sing Buri Province. The research tool for data collection was questionnaire. Data obtained was analyzed by computer programs. Statistical methodology for data analysis included frequency percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation and ordinary multiple regression analysis

Research findings were the following. 1) The average knowledge about sufficiency economy philosophy of Community Enterprise members was at high level. 2) Overall operation adhering to sufficiency economy philosophy of Community Enterprise members was at high level. 3) Overall self-reliance adhering to sufficiency economy philosophy of Community Enterprise members was at high level. 4) Factors affecting operations adhering to sufficiency economy philosophy Community Enterprise members were age (year), receiving information on sufficiency economy and benefit gained from self-reliance adhering to sufficiency economy philosophy. 5) Factors affecting self-reliance adhering to sufficiency economy philosophy of Community Enterprise members were receiving information on sufficiency economy and benefit gained from self-reliance adhering to sufficiency economy philosophy.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Operations, Self-Reliance Adhering to Sufficiency Economy Philosophy

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความกรุณาอย่างสูงจนเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งให้กำลังใจตลอดเวลาที่ศึกษา และใคร่ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ฐวัฒน์ พานิชโยทัย ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ให้สมบูรณ์และคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการสัมภาษณ์เกษตรกรในการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ คุณแม่และญาติพี่น้องผู้เป็นกำลังใจ และสนับสนุน การศึกษาของผู้วิจัย ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและเพื่อนนักศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง ต่อการนำไปสู่ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

รุ่งโรจน์ สิ้นธุ์เทียม

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามตัวแปรในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีการยอมรับ	7
แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง	8
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	11
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	14
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	22
บริบทชุมชนอำเภออินทร์บุรี	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก วิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	51
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	61
ตอนที่ 3 การปฏิบัติและการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	64
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	76
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	80
ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการพึ่งพาตนเองและการปฏิบัติตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	84
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย	92
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	98
แบบสอบถามการวิจัย	99
ประวัติผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลการรวมกลุ่มเกษตรกรในอำเภออินทร์บุรี.....	31
ตารางที่ 2.2 วิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนา/บริการเด่นของตำบล.....	32
ตารางที่ 2.3 วิสาหกิจชุมชนในตำบลชีน้ำร้าย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	33
ตารางที่ 2.4 วิสาหกิจชุมชนในตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	33
ตารางที่ 2.5 วิสาหกิจชุมชนในตำบลทับยา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	33
ตารางที่ 2.6 วิสาหกิจชุมชนในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	34
ตารางที่ 2.7 วิสาหกิจชุมชนในตำบลประศุก อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	35
ตารางที่ 2.8 วิสาหกิจชุมชนในตำบลห้วยซัย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	36
ตารางที่ 2.9 วิสาหกิจชุมชนในตำบลอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	37
ตารางที่ 2.10 วิสาหกิจชุมชนในตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	38
ตารางที่ 2.11 วิสาหกิจชุมชนในตำบลโพธิ์ชัย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	39
ตารางที่ 2.12 สภาพและระบบทางการผลิตพันธุ์พืช-สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของ อำเภออินทร์บุรี.....	40
ตารางที่ 2.13 ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภออินทร์บุรีแยกเป็นรายตำบล.....	41
ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 10 ตำบลของอำเภออินทร์บุรี.....	46
ตารางที่ 4.1 อายุของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	52
ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษาของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	53
ตารางที่ 4.3 สมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	53
ตารางที่ 4.4 พื้นที่ครอบครองของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	54
ตารางที่ 4.5 การประกอบอาชีพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	54
ตารางที่ 4.6 รายได้ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	55
ตารางที่ 4.7 หนี้สินของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	55
ตารางที่ 4.8 ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจำนวนเท่าใด.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	56
ตารางที่ 4.10 การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	57
ตารางที่ 4.11 การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น	57
ตารางที่ 4.12 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารที่เป็นส่วนบุคคล	58
ตารางที่ 4.13 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน	59
ตารางที่ 4.14 การเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา และดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงของ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	60
ตารางที่ 4.15 การได้ประโยชน์จากการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	61
ตารางที่ 4.16 ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอ อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	62
ตารางที่ 4.17 ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	63
ตารางที่ 4.18 ระดับการปฏิบัติตามตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	65
ตารางที่ 4.19 ระดับการพึ่งพาตนเองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจ ชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	69
ตารางที่ 4.20 สรุประดับการปฏิบัติตามตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	74
ตารางที่ 4.21 สรุประดับการพึ่งพาตนเองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	75
ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์	76
ตารางที่ 4.23 เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.24 สัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปร ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	78
ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี (Y_1).....	79
ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	80
ตารางที่ 4.27 เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ที่มีผลต่อการพึ่งพา ตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	81
ตารางที่ 4.28 สัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปร ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม.....	82
ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพึ่งพาตนเอง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี (Y_2).....	83
ตารางที่ 4.30 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการพึ่งพาตนเองและการปฏิบัติตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภออินทร์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี.....	84

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการพึ่งพาตนเองและการดำเนินการ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	3
ภาพที่ 2.1	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	19

